

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Lietā Nr. [..]

Lēmums

Rīgā, 20.08.2024.

Nr. [..]

Par korektīvā līdzekļa piemērošanu

[1] Datu valsts inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) rīcībā ir nonākusi informācija par SIA "ANNAS HOTEL", reģistrācijas numurs 40103715369¹ (turpmāk – SIA) pārkāpumiem SIA veiktajā personas datu apstrādē, izmantojot sīkdatnes SIA tīmekļa vietnē <http://www.annashotel.com/> (turpmāk – Tīmekļa vietne).

[2] Nolūkā pārliecināties par SIA veikto darbību tiesiskumu un saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – Datu likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu un 5. panta pirmās daļas 1. punktu, Vispārīgās datu aizsardzības regulas² (turpmāk – Datu regula) 57. panta 1. punkta a) un h) apakšpunktu un 58. panta 1. punkta a), d), e) apakšpunktu tika veiktas turpmākās darbības.

[2.1] Inspekcijas amatpersona 2024. gada 16. augustā veica SIA Tīmekļa vietnes apskati³, kuras ietvaros konstatēja turpmāko:

- Tīmekļa vietne nesatur informatīvā brīdinājuma logu (baneris) par Tīmekļa vietnē izmantotām sīkdatnēm, tāpat tā nesatur nedz privātuma politiku, nedz sīkdatņu politiku, proti Tīmekļa vietnes lietotājam netiek sniegta informācija par to, vai un kādas sīkdatnes Tīmekļa vietnē tiek apstrādātas un ar kādu nolūku, nav pieejama informācija par Tīmekļa vietnē apstrādāto fizisko personu personas datu pārzini, bet Tīmekļa vietnē ir norāde par tās piederību SIA.

- Atverot Tīmekļa vietni, tiek apstrādātas neobligātās sīkdatnes (analītiskās) bez Tīmekļa vietnes lietotāja piekrišanas.

Kopumā, izvērtējot Tīmekļa vietnē pieejamo informāciju, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka Tīmekļa vietnē nav nodrošināta tiesiskā regulējuma prasībām atbilstoša, korekta iespēja Tīmekļa vietnes lietotājam brīvi piekrist/atteikties no sīkdatņu izmantošanas. Tīmekļa vietnē tiek izmantotas ne tikai vietnes funkcionēšanai obligāti nepieciešamās sīkdatnes, bet arī vairākas statistikas sīkdatnes bez lietotāja (datu subjekta) sniegtas piekrišanas.

[2.2.] Pamatojoties uz apskatē iegūto informāciju, 2024. gada 16. augustā tika uzsākta pārbaudes lieta Nr. [..] (turpmāk – Lieta) par SIA Tīmekļa vietnē veikto personu datu apstrādi, izmantojot sīkdatnes.

¹ <https://info.ur.gov.lv/?#/legal-entity/40103715369>

² Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2016/679 (2018. gada 27. aprīlis) par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

³ Inspekcijas 2024. gada 16. augusta pārbaudes akts Nr. [..]

[3] Ievērojot šā lēmuma [1.-2.] punktā konstatēto, Inspekcija secina turpmāko.

[3.1] Saskaņā ar Datu regulu, sīkdatnes un citas izsekošanas tehnoloģijas, ko var izmantot lietotāju profilēšanai vai identificēšanai, ir jāuzskata par personas datiem⁴, un tādējādi uz tām ir attiecināmas Datu regulas prasības⁵. Arī Eiropas Savienības Tiesa⁶ ir atzinusi, ka sīkdatņu izmantošanas veidā tiek veikta datu subjektu personas datu apstrāde, uz ko attiecināmas datu aizsardzības prasības.

[3.2] Saskaņā ar Datu regulas 4. panta 7) apakšpunktu par personas datu apstrādes atbilstību ir atbildīgs pārzinis⁷ un atbilstoši Lietā noskaidrotai informācijai (tīmekļa vietnē norādīts, ka tā pieder SIA) SIA ir uzskatāma par pārzini Tīmekļa vietnē veiktajai personas datu apstrādei.

Tas nozīmē, ka SIA, kā pārzinim, personas datu apstrādē ir jāievēro Datu regulas 5. pantā noteiktie personas datu apstrādes pamatprincipi, saskaņā ar kuriem: 1) personas dati ir jāapstrādā likumīgā, godprātīgā un pārredzamā veidā; 2) personas datu vākšana veicama konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā; 3) personas datiem ir jābūt adekvātiem, atbilstīgiem un jāietver tikai tas, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos; 4) personas datu glabāšana veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, nevar būt ilgāka kā tas nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā; 5) personas dati jāapstrādā tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus⁸. Saskaņā ar Datu regulas 6. panta 1. punktu, pārziņa veiktā personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja attiecībā uz to ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem tiesiskajiem pamatojumiem: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Turklāt, ievērojot Datu regulas 5. panta 2. punktā noteikto pārskatatbildības principu, tieši pārzinim ir pienākums nodrošināt tādu personas datu apstrādes procesu, kas ļauj pierādīt, ka pārziņa veiktā personas datu apstrāde ir atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām.

Ievērojot minēto, Inspekcija norāda, ka tikai ievērojot Datu regulas 5. pantā norādītos pamatprincipus un pastāvot kādam no Datu regulas 6. panta 1. punktā norādītajiem tiesiskajiem pamatiem, personas datu apstrāde var tikt atzīta par tiesisku. Turpretim, ja minētie nosacījumi netiek ievēroti, pārziņa veiktā personas datu apstrāde nav atbilstoša Datu regulas prasībām un to nedrīkst veikt. Tādējādi, pirms personu datu apstrādes veikšanas, pārzinim ir jāizvērtē, vai pastāv tiesisks un godprātīgs mērķis plānotajai personas datu apstrādei, vai šo mērķi ir iespējams sasniegt ar plānoto personas datu apstrādi un vai šo mērķi nav iespējams sasniegt, apstrādājot personas datus mazākā apjomā, citā veidā vai arī neapstrādājot tos vispār.

Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai un datu apstrādes principu ievērošanai pārzinim ir jānodrošina arī citu Datu regulas un Datu likuma prasību izpilde, tajā skaitā, Datu regulas III nodaļā minētās datu subjekta tiesības, tostarp Datu regulas 12. panta 1. punktā ir noteikts pārziņa pienākums veikt atbilstošus pasākumus, lai kodolīgā, pārredzamā un viegli pieejamā veidā, izmantojot skaidru

⁴ Personas dati ir jebkura informācija ar kuru iespējams identificēt fizisku personu, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem (Datu regulas 4. panta 1. punkts).

⁵ Datu regulas 4. panta 1. punkts; (26) un (30) apsvērumi.

⁶ Eiropas Savienības Tiesas 2018. gada 5. jūnija prejudiciālais spriedums lietā Nr. C-210/16 Unabhängiges Landeszentrum für Datenschutz Schleswig-Holstein pret Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GmbH, pieejams: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=s%25C4%25ABkdatnes&docid=202543&pageIndex=0&doclang=lv&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=4970214#ctx1>

⁷ Fiziskā vai juridiskā persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [..].

⁸ Datu regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts ("likumīgums, godprātība un pārredzamība"), b) apakšpunkts ("nolūka ierobežojumi"), c) apakšpunkts ("datu minimizēšana"), e) apakšpunkts ("glabāšanas ierobežojums") un f) apakšpunkts ("integritāte un konfidencialitāte").

un vienkāršu valodu, datu subjektam sniegtu visu 13. un 14. pantā minēto informāciju un nodrošinātu visu 15.–22. pantā un 34. pantā minēto saziņu attiecībā uz apstrādi. Lai gan Datu regula nenosaka, ka visai informācijai attiecībā uz pārziņa veikto personas datu apstrādi ir jābūt norādītai pārziņa tīmekļa vietnē, Datu regula paredz, ka minētajai informācijai ir jābūt viegli pieejamai, skaidri saprotamai un pārredzamai.

Ievērojot minētā tiesiskā regulējuma prasības, attiecībā uz personu datu apstrādi, izmantojot sīkdatnes, Inspekcija paskaidro, ka attiecībā uz absolūti nepieciešamo (tehnisko) sīkdatņu izmantošanu pārzinim ir pienākums datu subjektam sniegt visu Datu regulā paredzēto informāciju par datu apstrādi, izmantojot sīkdatnes (t.sk. bet ne tikai – par izmantoto sīkdatņu veidiem, datu apstrādes mērķi, pārzini datu apstrādei, u.c.). Savukārt, attiecībā uz Tīmekļa vietnē veikto personas datu apstrādi, izmantojot sīkdatnes, kas nav absolūti nepieciešamās (tehniskās) sīkdatnes, Inspekcija skaidro, ka, papildus jau augstāk minētajam informācijas sniegšanas pienākumam nepieciešama arī iepriekšēja un informēta piekrišana, jo Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma (turpmāk - ISPL) 7.¹panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka informācijas uzglabāšana abonenta vai lietotāja galiekārtā vai piekļuves iegūšana galiekārtā uzglabātajai informācijai ir atļauta, ja attiecīgais abonents vai lietotājs ir devis savu piekrišanu⁹ pēc tam, kad saņēmis skaidru un visaptverošu informāciju par iepriekšminētās apstrādes mērķi saskaņā ar Datu regulu.

Papildus Datu regulas 7. panta 3. punktā noteikts, ka pārzinim jānodrošina, lai datu subjekts jebkurā laikā var atsaukt savu piekrišanu tikpat viegli, kā to sniedzis. Datu regula nenosaka, ka piekrišanas sniegšana un atsaukšana vienmēr ir jāveic, izmantojot vienu un to pašu rīcību. Tomēr, ja piekrišana tiek iegūta, izmantojot elektroniskus līdzekļus un tikai ar vienu peles klikšķi, pavilkšanas žestu vai taustiņsitieni, datu subjektiem praksē ir jābūt iespējai tikpat viegli atsaukt šo piekrišanu. Prasība par vienkāršu atsaukšanu Datu regulā tiek aprakstīta kā nepieciešams spēkā esošas piekrišanas aspekts. Ja atsaukšanas tiesības neatbilst Datu regulas prasībām, tad pārziņa piekrišanas mehānisms neatbilst Datu regulai. Saskaņā ar Datu regulas 7. panta 3. punktu pārzinim jāinformē datu subjekts par atteikšanās tiesībām pirms faktiskās piekrišanas saņemšanas.

Inspekcija norāda, ka konkrētajā gadījumā pārzinis (SIA) nav nodrošinājis Tīmekļa vietnes lietotājam tiesības piekrist vai nepiekrist sīkdatņu apstrādei, nav izstrādāts baneris, kas nodrošinātu Tīmekļa vietnes lietotājam izvēles tiesības. Turklāt, pārbaudes laikā tika konstatēts, ka Tīmekļa vietnē tiek apstrādātas vairākas statistikas sīkdatnes bez Tīmekļa vietnes lietotāja piekrišanas. Izmantojot sīkdatnes, datu subjekta piekrišana nav jāiegūst par visām konkrētajā Tīmekļa vietnē izmantotajām sīkdatnēm, proti, par tehniskajām t.sk. ar drošību saistītām sīkdatnēm nav nepieciešama datu subjekta piekrišana, lai tās izmantotu tīmekļa vietnē tāpat kā personalizētajām sīkdatnēm arī nav nepieciešama datu subjekta piekrišana¹⁰, taču, lai apstrādātu analītiskās sīkdatnes ir jāiegūst piekrišana no lietotāja¹¹. Tas nozīmē, ka pārzinim (SIA) bija jāiegūst datu subjekta piekrišana pirms tiek veiktas kādas citas darbības tīmekļa vietnē, t.sk. gadījumos pat, ja Tīmekļa vietnes apmeklētājs, piemēram, neveic klienta reģistrāciju tīmekļa vietnē, bet tikai aplūko tīmekļa vietni kā tādu¹².

Inspekcija informē, ka tās tīmekļa vietnē (<https://www.dvi.gov.lv/lv/dvi>) pieejamas vadlīnijas “Vadlīnijas sīkdatņu izmantošanai tīmekļa vietnē”, kurās sniegti ieteikumi pārzinim, kas uzstāda sīkdatnes un izmanto tās informācijas iegūšanai (personas datu apstrādei). Papildus aicinām iepazīties ar Inspekcijas skaidrojumiem “Mūsu tīmekļa vietnē tiek izmantotas sīkdatnes, lūdzu, piekristiet!” (<https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/dviskaidro-musu-timekla-vietne-tiek-izmantotas->

⁹ Šā panta pirmajā daļā minētā piekrišana nav nepieciešama, ja informācijas uzglabāšana galiekārtā vai piekļuves iegūšana galiekārtā uzglabātajai informācijai ir nepieciešama informācijas aprites nodrošināšanai elektronisko sakaru tīklā vai starpnieka pakalpojumu sniedzējam, lai sniegtu abonenta vai lietotāja pieprasīto pakalpojumu.

¹⁰ Informācijas sabiedrības pakalpojumu likums 7¹. panta otrā daļa

¹¹ Informācijas sabiedrības pakalpojumu likums 7¹. panta pirmā daļa

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīva 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē. 5. panta 3. punkts, (25) apsvērums.

sikdatnes-ludzu-piekritiet), “Kas man jāzina par sīkdatnēm jeb “cookies”?” (<https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/dviskaidro-kas-man-jazina-par-sikdatnem-jeb-cookies>).

[3.3] Ievērojot minēto, attiecībā uz sīkdatņu izmantošanu Tīmekļa vietnē, secināms, ka tiek izmantotas statistikas sīkdatnes bez lietotāja (datu subjekta) sniegtas piekrišanas, kā arī netiek nodrošināta Datu regulas prasībām atbilstoša brīva un informēta iespēja piekrist vai atteikties no sīkdatņu izmantošanas Tīmekļa vietnē. No tā izriet, ka informācijas uzglabāšana abonenta vai lietotāja galiekārtā tiek veikta bez Datu regulas 6. panta 1. punktā noteiktā tiesiskā pamata, proti, bez datu subjekta informētas piekrišanas.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Inspekcija konstatē, ka SIA Tīmekļa vietnē veiktā personas datu apstrāde, izmantojot sīkdatnes, šobrīd neatbilst Datu regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 6. panta 1. punkta, 7. panta, ISPL 7¹. panta pirmās daļas prasībām.

[4] Informējam, ka Inspekcija savā darbībā īsteno principu “Konsultē vispirms”, kas paredz, ka Inspekcijas primārie uzdevumi ir efektīva fizisko personu datu aizsardzība (norādījumu par pārziņa veiktajā personas datu apstrādē konstatētajām nepilnībām un ierosinājumu sniegšana to novēršanai) un nelikumīgas personas datu apstrādes gadījumā nepieciešamo darbību veikšana ar mērķi pēc iespējas ātrāk pārtraukt to, tādā veidā mazinot datu subjektam radīto kaitējumu.

[5] Datu regulas 58. panta 2. punkta d) apakšpunkts paredz Inspekcijas pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar Datu regulas noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā. Datu likuma 23. pants noteic, ka Inspekcija, pieņemot lēmumus attiecībā uz tiesiskā pienākuma uzlikšanu piemēro Administratīvā procesa likumu (turpmāk - APL).

[5.1] Ievērojot minēto un to, ka SIA rīcībā ir konstatēti Datu regulas noteikumu pārkāpumi, Inspekcijai saskaņā ar APL 62. panta pirmo daļu, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kas varētu būt nelabvēlīgs adresātiem, iestāde (konkrētajā gadījumā Inspekcija) ir nepieciešams noskaidrot un izvērtēt adresātu viedokli un argumentus šajā lietā. Savukārt APL 62. panta otrās daļas 3) punkts noteic, ka personas viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja no gadījuma būtības izriet, ka personas viedokļa noskaidrošana nav iespējama vai nav adekvāta. Ņemot vērā šajā lēmumā norādītos faktiskos apstākļus, proti, ka ir konstatēts pārkāpums, adresāta (SIA) viedokļa noskaidrošana pirms lēmuma izdošanas nav lietderīga, jo SIA viedoklis vai argumenti nevar ietekmēt lēmumu pēc būtības.

[5.2] Saskaņā ar APL 66. panta pirmo daļu ir nepieciešams lemt par administratīvā akta izdošanas lietderību. Proti, pieņemot lēmumu par prettiesiskās personas datu apstrādes novēršanu, Inspekcijai jāvērtē iespēja lemt par mazāku personas tiesību ierobežojumu.

Vērtējot administratīvā akta nepieciešamību un vajadzību, Inspekcija secina, ka lēmuma pieņemšana ir gan nepieciešama, gan vajadzīga, lai sasniegtu mērķi – novērstu Datu regulas un ISPL noteikumu pārkāpumus SIA veiktajā personas datu apstrādē, izmantojot sīkdatnes.

Administratīvais akts ir piemērots līdzeklis mērķa sasniegšanai, jo rada tiesisku pienākumu SIA novērst konstatētos pārkāpumus konkrētā procesuālā termiņā, kā arī novērš līdzīgu pārkāpumu rašanos nākotnē.

Administratīvais akts ir uzskatāms par samērīgāko līdzekli mērķa sasniegšanai, jo salīdzinājumā ar lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu ir uzskatāms par saudzīgāku. Vienlaikus tiesiskā pienākuma uzlikšana ir vērsta uz datu subjektu Datu regulā, Datu likumā un citos normatīvajos aktos paredzēto pamattiesību uz personas datu aizsardzību nodrošināšanu.

Ievērojot minēto, Inspekcija, pamatojoties uz Datu regulas 58. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 2. punkta d) apakšpunktu, Datu regulas 23. pantu, Datu likuma 5. panta pirmās daļas 3. un 6. punktu, ISPL 13. panta pirmo daļu un APL 63. panta pirmās daļas 2) punktu,

nolemj:

uzlikt par pienākumu SIA līdz 2024. gada 20. septembrim veikt nepieciešamās izmaiņas Tīmekļa vietnē, nodrošinot, ka sīkdatņu izmantošana atbilst Datu regulas un ISPL prasībām, jo īpaši nodrošināt atbilstošu “piekrišanas mehānismu”, lai datu subjektiem būtu patiesas iespējas piekrist un/vai atteikties no neobligāto sīkdatņu izmantošanas, izstrādāt un ievietot Tīmekļa vietnē sīkdatņu politiku un pārskatīt/novērst citas iespējamās neatbilstības, par lēmuma izpildi informēt rakstiski līdz 2024. gada 27. septembrim¹³, iesniedzot Inspekcijai informāciju par lēmuma izpildi.

Saskaņā ar APL 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam. Paziņošanas likuma 4. panta otrā daļa paredz, ka juridiskajai personai dokumentu paziņo uz tās juridisko adresi. Paziņošanas likuma 8. panta trešā un ceturtnā daļa nosaka, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā, kā arī ja no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai atpakaļ nosūtīts dokuments, tas pats par sevi neietekmē dokumenta paziņošanas faktu.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 76. panta pirmo un otro daļu, 79. panta pirmo daļu un Datu likuma 24. panta pirmo daļu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Datu valsts inspekcijas direktoram.

[6] Inspekcija informē, ka Datu regulas 83. panta 5. punkts paredz piemērot administratīvus naudas sodus apmērā līdz EUR 20 000 000 vai, uzņēmuma gadījumā, līdz 4 % no tā kopējā visā pasaulē iepriekšējā finanšu gadā gūtā gada apgrozījuma atkarībā no tā, kuras summas apmērs ir lielāks, saskaņā ar 2. punktu par šādu noteikumu pārkāpumiem: par apstrādes pamatprincipu, tostarp nosacījumi par piekrišanu, ievērojot 5., 6., 7. un 9. pantu, datu subjekta tiesības saskaņā ar Datu regulas 12. – 22. pantu, ja nav ievērots uzraudzības iestādes rīkojums vai pagaidu vai galīgs apstrādes vai datu aprites ierobežojums saskaņā ar Datu regulas 58. panta 2. punktu, vai nav sniegta piekļuve, pārkāpjot Datu regulas 58. panta 1. punktu.

Ievērojot minēto, Inspekcija informē, ka gadījumā, ja netiks pildīts šajā vēstulē minētais rīkojums, Inspekcija īstenos citas Datu regulā Inspekcijai piešķirtās pilnvaras.

Nemot vērā to, ka no 2023. gada 1. janvāra visām juridiskajām personām – uzņēmumiem, biedrībām, nodibinājumiem, arodbiedrībām un citiem reģistros reģistrētiem tiesību subjektiem Latvijā Oficiālā elektroniskā adrese jeb e-adrese ir obligāta, Datu valsts inspekcija aicina juridiskām personām izveidot e-adresi. Plašāka informācija pieejama Datu valsts inspekcijas tīmekļa vietnē publicētajā rakstā: <https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/e-adrese>.

Direktora vietniece

L. Dilba

[..]

¹³ pēdējā diena rakstiskas atbildes iesniegšanai pastā vai nosūtīšanai elektroniski ar drošu elektronisko parakstu